

Feldolgozóipari konjunktúrateszt 2023 tavaszán

A háború és az infláció árnyékában a hazai feldolgozóipari konjunktúraindexek folytatták lassú közeledésüket a 2020 előtti szintekhez. Egy évvel az orosz-ukrán konfliktus kirobbanása után kijelenthető, hogy háború és az azt követő gazdasági turbulenciák csak átmeneti sokkot okoztak az ágazatnak. Saját helyzetüket a vállalatok meglehetősen kedvezően látják (hozzá kell tennünk, hogy a háború kitörése ebben a mutatóban nem hozott negatív hangulatot). Az index 62 ponton áll, bár a járvány előtti 70 pontos értékek még távol vannak. Az elmúlt fél évben ugyan a szubjektív kilátások egy mély gödröt jártak meg (2022 októberében az index 39 ponton állt), jelenleg a trend már egyértelműen pozitív (57 pont). Az, hogy a két szubjektív mutató közül a jelenlegi helyzetre vonatkozó mindvégig stabil tudott maradni, miközben a kilátások indexe súlyosan negatív volt, arra utal, hogy a vállalatok számára a külső körülmények aggodalomra adtak okot, amit a kormányzati szervek nem tudtak ellensúlyozni. Az ilyen jellegű kedvezőtlen várakozások könnyen önreflexiós jóslatként működhetnek. A vállalatokat a bizonytalan külső környezet a beruházások elhalasztására, tartalékolásra és akár áremelésre is kényszerítheti.

A cégek pedig továbbra sem látják biztatónak az ország jelenlegi helyzetét és jövőjét sem. A magyar gazdaság jelenlegi állapotára vonatkozóan az index 41 ponton áll, ami nem jelent érdemi elmozdulást az előző negyedéves szintről, igaz a tavaly őszi 33 pontos mélypontról nézve mindenképpen kedvező. A kilátások is javulást mutatnak kiváltképp, ha a fél évvel ezelőtti 27 pontot tekintjük. Ennek fényében az idén tavasszal mért 47 pont jelentős pozitív irányú elmozdulást jelent, azonban még mindig inkább bizalmatlanok a vállalatok. A kedvező trend azonban arra utal, hogy ha lassan is, de a cégek hozzászoknak a kialakult külső környezethez, a kvázi bizonytalansághoz, a magas energiaárakhoz és kamatokhoz.

Ami a termelést illeti, meglepő fordulat állt be az indexben, mivel az elmúlt 6 hónapban a folyamatosan 50 pont körül mozgó index tavasszal 62 pontra ugrott jelezve, hogy az ágazatban rendelésállomány számottevően megnövekedett, vagy várhatóan meg fog növekedni. Erre utal az is, hogy termelési akadályok száma folyamatosan csökken. A magas kamatok ellenére finanszírozási környezet sem jelent problémát a megkérdezetteknek, sőt újra a kereslethiány „okozza” a legtöbb fejtörést a vállalatvezetőknek.¹ A külföldi rendelésállomány stabilnak mondható, és a cégek szerint a következő hat hónapban is az marad. Belföldön láthatóan csökkentek a rendelések, ám ez a menedzserek szerint inkább csak átmeneti folyamat. A kapacitáskihasználtság továbbra is 70% körül áll, és többen szeretnék új munkaerőt felvenni, mint elbocsátani, ami mindenképpen a bővülő termelés felé mutat.

Mindezek fényében nem meglepő, hogy a konjunktúra barométer (szubjektív értékítélet a vállalatvezetők részéről) 60 ponton áll, vagyis a külső körülmények ellenére a cégvezetők nem értékelik úgy, hogy a vállalat helyzete és kilátásai rosszak lennének. A bizalmi index (objektív mutató a vállalatgazdaságtani mutatók alapján) 53 pontot mutat, ami ugyan még nem egyértelműen pozitív, de mindenképpen biztató jel. Ugyanakkor el kell mondani, hogy a vállalatok csak most fognak szembesülni a magas infláció okozta keresletcsökkenéssel. Eddig a háztartások megtakarításaikra támaszkodva a drágulás ellenére erős keresletet támasztottak az iparcikkek iránt, most azonban sokkal inkább a szolgáltatások felé fordulnak. Továbbá a vállalatok körében is jelen volt egy készletépítési ciklus, amely most véget érni látszik. Ebből kifolyólag igencsak kérdéses, hogy a relatív jó hangulat vajon kitart-e az év végéig.

¹ Esetünkben a kereslethiány, mint termelést akadályozó tényező előretörése tulajdonképpen jó jel, mivel egy olyan „problémáról” van szó, ami konjunkturális időszakban „megszokottak” tekinthető, és csupán a rendkívüli túlfűtöttség idején csökkent az aránya az akadályozó tényezőkön belül.

